

TECHNIKA ŚWIETLNA

Większość ankietowanych przez nas firm ocenia pierwsze półrocze negatywnie.  
Koniunktura w końcu roku stoi pod znakiem zapytania

# Technologia LED zdobywa coraz większą część rynku

**Rozwiązania oparte o LED-y coraz szybciej wypierają tradycyjne technologie oświetleniowe. Sprzedaż tej grupy produktów systematycznie rośnie. W połowie roku odpowiadała już za ponad połowę obrotów generowanych przez branżę.**

Tomasz Krześniak

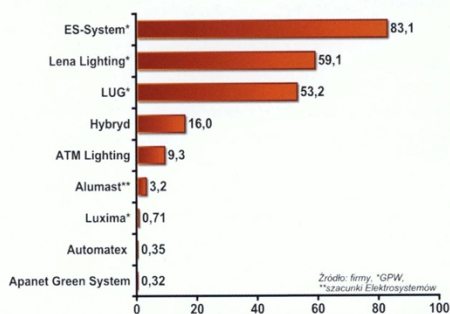
**B**ranża oświetleniowa w pierwszym półroczu działała w trudnym otoczeniu rynkowym. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w omawianym czasie produkcja budowlano-montażowa ogółem zrealizowana na terenie kraju przez przedsiębiorstwa budowlane była niższa rok do roku o 11,9%. Dynamika większości głównych segmentów rynku budowlanego, w których działają firmy oświetleniowe, była ujemna. W budownictwie sportowym i rekreacyjnym wyniosła ona -43,1%, w budownictwie użyteczności publicznej -24,2%, w budownictwie przemysłowym i magazynowym -12%, a w budownictwie biurowym -11,2%. Dodatnią dyna-

mikę odnotowano jedynie w budownictwie drogowym +14% oraz handlowo-usługowym +13,8%. Ponadto korzystna sytuacja utrzymywała się na rynku budownictwa mieszkaniowego, gdzie rozpoczęto budowę 86,3 tys. mieszkań

(wzrost o 7,5%) i wydano pozwolenia na budowę 98,6 tys. mieszkań (+12,7%).

Negatywnie – podobnie jak w większości segmentów budownictwa – przedstawiała się sytuacja na rynku inwestycyjnym. W pierwszej połowie roku

PRZYCHODY WYBRANYCH FIRM W BRANŻY  
OŚWIETLENIOWEJ W I POŁOWIE 2016 ROKU (w mln zł)



PRZYCHODY WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY TECHNIKA ŚWIETLNA (w tys. zł)

Lp.	Firma	OBROTY W BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ				Udział techniki świetlnej w ogólnych obrotach w I-VI 2016 r.	OBROTY OGÓŁEM		
		I-VI 2016	2015	I-VI 2015	zmiana: I-VI 2016 / I-VI 2015		I-VI 2016	2015	I-VI 2015
1.	ES-System*	83 064	184 160	82 224	1,0%	100%	83 064	184 160	82 224
2.	Lena Lighting*	59 125	123 103	54 079	9,3%	100%	59 125	123 103	54 079
3.	LUG*	53 186	109 581	53 264	-0,1%	100%	53 186	109 581	53 264
4.	Hybryd	16 000	32 000	14 000	14,3%	100%	16 000	32 000	14 000
5.	ATM Lighting	9 300	8 600	9 600	-3,1%	100%	9 300	8 600	9 600
6.	Alumast**	3 195	7 577	3 107	2,8%	66%	4 841	11 480	4 708
7.	Luxima*	709	1 656	963	-26,4%	100%	709	1 656	963
8.	Automatex	351	999	292	20,4%	45%	780	1 665	530
9.	Apanet Green System	324	96	298	8,8%	99%	329	98	304
10.	Rabbit	-	8 743	3 362	-	-	-	9 714	3 736
	<b>Razem***</b>	<b>225 254</b>	<b>467 772</b>	<b>217 827</b>	<b>3,4%</b>	<b>99%</b>	<b>227 334</b>	<b>472 343</b>	<b>219 672</b>

Źródło: firmy, \*GPW, \*\*szacunki Elektrosystemów, \*\*\*bez danych firmy Rabbit

## TECHNIKA ŚWIETLNA

## ZYSK (STRATA) NETTO WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ (w tys. zł)

Lp.	Firma	I-VI 2016	2015	I-VI 2015	zmiana: I-VI 2016 / I-VI 2015
1.	Lena Lighting*	3 523	9 018	3 738	-6%
2.	Hybryd	700	2 000	500	40%
3.	LUG*	523	3 805	1 446	-64%
4.	ATM Lighting	240	200	650	-63%
5.	Luxima*	-191	-2 706	-170	-
6.	ES-System*	-228	8 487	2 498	-
7.	Apanet Green System	-263	880	3	-
8.	Alumast*	-753	1 043	-597	-
9.	Rabbit	-	1 491	1 120	-
10.	Automatex	-	94	-	-
	<b>Razem**</b>	<b>3 551</b>	<b>22 727</b>	<b>8 068</b>	<b>-56%</b>

Źródło: firmy, \*GPW, \*\*bez danych Rabbit i Automatex

nakłady na inwestycje ogółem były o 5% niższe niż w tym samym czasie 2015 r. Mniej było także ogłaszanych przetargów publicznych, co jest m.in. pokłosiem zmiany władz po zesłanych jesienią wyborach.

### Wyniki finansowe wybranych firm oświetleniowych

W zestawieniu przychodów firm działających w segmencie oświetleniowym znalazło się jedynie 10 podmiotów (nie ma w nich m.in. dużych graczy – Philipsa i Osram). Na podstawie tych danych trudno zatem jednoznacznie stwierdzić, jak w pierwszym półroczu bieżące-

go roku zmieniła się wartość rynku oświetleniowego. Ocenę dodatkowo utrudnia fakt, że liczba podmiotów, które zanotowały wzrost sprzedaży, jak również tych z niższymi obrotami była niemal identyczna.

Spośród firm, których dane są ogólnie dostępne i tych, które takie informacje przekazały naszej redakcji, najwyższe obroty wygenerowały spółki notowane na warszawskim parkiecie. ES-System wypracował przychody o wartości blisko 83,1 mln zł, poprawiając wynik rok do roku o 1%. Sprzedaż Leny Lighting zwiększyła się o ponad 9% do 59,1 mln zł, natomiast obroty Grupy LUG były na bardzo zbliżonym poziomie

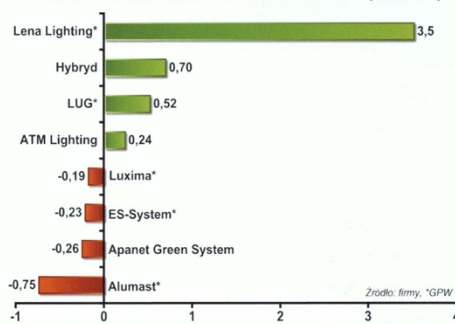
jak przed rokiem (-0,1%) i wyniosły 53,2 mln zł.

Największą dynamiką wzrostów w pierwszym półroczu może pochwalić się spółka Hybryd – skok o ponad 14% do 16 mln zł.

Największe spadki zanotowała natomiast Luxima. Niewielka spółka notowana na New Connect zamknęła pierwszą połowę roku sprzedażą w wysokości 0,7 mln zł, co oznacza wynik gorszy rok do roku o ponad 26%.

Pod względem wyniku netto sytuacja również jest zróżnicowana. Połowa firm z naszego zestawienia zakończyła półrocze dodatnim wynikiem, pozostali byli pod kreską. W spółkach, które wypracowały zysk netto tylko Hybryd poprawił rezultat w porównaniu z pierwszą połową roku 2015 – o 40% do 0,7 mln zł. Lena Lighting miała wynik gorszy o 6% (3,5 mln zł), zaś w Grupie LUG i w ATM Lighting czysty zarobek stopniał o blisko dwie trzecie, odpowiednio do 0,52 mln zł i 0,24 mln zł.

### ZYSK (STRATA) NETTO WYBRANYCH FIRM W BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ W I POŁOWIE 2016 ROKU (w mln zł)



### ZATRUDNIENIE WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ

Lp.	Firma	I-VI 2016	2015	I-VI 2015	zmiana: I-VI 2016 / I-VI 2015	
					osób	%
1.	LUG*	492	465	452	40	9%
2.	Hybryd	180	170	160	20	13%
3.	Lena Lighting*	131	120	120	11	9%
4.	Alumast*	61	49	54	7	13%
5.	ATM Lighting	48	44	35	13	37%
6.	Rabbit	25	21	20	5	25%
7.	Luxima*	16	16	19	-3	-16%
8.	Rum-Lux	15	17	17	-2	-12%
9.	Automatex	7	7	7	0	0%
10.	Apanet Green System	6	7	6	0	0%
	<b>Razem</b>	<b>981</b>	<b>916</b>	<b>890</b>	<b>91</b>	<b>10%</b>

Źródło: firmy, \*GPW

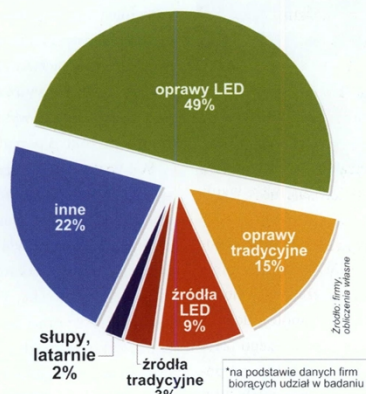
### DYSTRYBUCJA PRODUKTÓW FIRM

Apanet Green System	Echelon, Circutor, Advantech, HEP, Metrolight
ATM Lighting	Schuch, Teplex
El-It	Idealux, Tec-Mar, 3F, Platec, 4Bi, Gewiss, Led-It, Carlo Bezzi, Dura Lamp, Italine, Elettrocantali, Cembre oraz inne włoskie marki
Greenlux	Greenlux, JSL
Ideus	Horoz, Strühm
Ledvance	Osram, Ledvance
Osram Lighting	Osram, Siteco, Traxon, Ecu, Radium, Encelium, Neolux
Rabbit	Lovato, Salicru, Polned, Siled
Rum-Lux	Rum-Lux, Olech
TME	Osram, Energetic Lighting, Goobay, Whitenergy, Zext
Twelve Technika Świetlna	I-Valo, Venture Lighting, Thorlux, SIS

Źródło: firmy

## TECHNIKA ŚWIETLNA

## STRUKTURA SPRZEDAŻY W I POŁOWIE 2016 ROKU\*



## KOMENTUJE DLA ELEKTROSYSTEMÓW



**Robert Siroic**  
Sales Engineer w firmie Delta Energy Systems

Rynek oświetlenia w Polsce niezmiennie pozostaje pod wpływem kryterium ceny. Zamawiający poszukują możliwie najtańszych rozwiązań, często marginalizując rzeczywistą żywotność produktów, ich prawdziwe parametry techniczne oraz pochodzenie. Sytuacja staje się bardziej skomplikowana, kiedy uwzględnimy dużą konkurencję wśród dostawców oraz nie najlepsze prognozy rynku inwestycji.

Głównym trendem obserwowanym w ostatnich latach jest sukcesywne wypieranie klasycznych źródeł światła przez bardziej efektywne źródła światła LED. Właściwie wszystkie nowe inwestycje zawierają oświetlenie LED, a coraz więcej projektów jest opartych wyłącznie na urządzeniach wykorzystujących tę technologię.

Rodzaj dostarczanych produktów zależy przede wszystkim od rodzaju inwestycji oraz ukierunkowania oferty dostawców. Do podstawowych rozwiązań dostarczanych pod inwestycje należy zaliczyć produkty dedykowane do zastosowań biurowych, przemysłowych (oświetlenie hal, sklepów, magazynów) oraz w oświetleniu ulicznym. Jeśli chodzi o prognozę koniunktury, uważam, że koniec bieżącego roku oraz początek następnego raczej powinny pozostać zbliżone do poprzednich, chociaż mniejsza ilość inwestycji oraz przetargów publicznych w ostatnich miesiącach będzie zapewne bardziej odczuwalna. Pomimo niekorzystnej sytuacji w segmencie nowych inwestycji, dużą nadzieję pozostawiają projekty związane z modernizacją oświetlenia. Inwestorzy wciąż intensywnie poszukują wydajnych i efektywnych ekonomicznie rozwiązań w celu optymalizacji kosztów utrzymania obiektów, gdzie modernizacja oświetlenia w postaci przejścia z klasycznych źródeł na źródła LED jest kluczowym zabiegiem pozwalającym znacząco obniżyć koszty eksploatacyjne.

## Zatrudnienie

Analizując poziom zatrudnienia w pierwszym półroczu 2016 widoczny jest trend wzrostowy rok do roku. Większość firm z zestawienia (sześć) zwiększyła liczbę etatów. Dwie posiadały tak samo liczną kadrę pracowniczą jak rok wcześniej, w kolejnych dwóch nastąpił spadek zatrudnienia. Najwięcej nowych miejsc pracy przybyło w Grupie LUG (40). O 20 osób

zwiększyło się zaplecze kadrowe w firmie Hybrid, o 13 w ATM Lighting, a w Lena Lighting o 11.

## LED-owa rewolucja trwa

Od dłuższego czasu w branży oświetleniowej, co zgodnie podkreślają uczestnicy rynku, trwa rewolucja LED-owa. Technologia ta zdobywa coraz większe grono zwolenników, o czym świadczy m.in. jej rosnący udział w sprzedaży

## WYBRANI EKSPORTERZY WYROBÓW TECHNIKI ŚWIETLNEJ

Firma	Kierunki eksportu	Udział w sprzedaży
Alumast*	głównie kraje Unii Europejskiej	20%
ATM Lighting	Niemcy, Rosja, Skandynawia, Holandia, Wielka Brytania, Serbia, Chorwacja, USA, Australia, Wietnam	70%
El-It	Włochy	10%
ES-System*	Szwecja, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Czechy, Francja, Szwajcaria, Niemcy, Rosja, Rumunia, Austria, Holandia i inne	22%
Greenlux	Litwa, Łotwa, Estonia, Czechy, Słowacja, Węgry	b.d.
Hybrid	Węgry, Bułgaria, Chorwacja, Irlandia, Szwecja, Niemcy, Arabia Saudyjska	15%
Lena Lighting*	głównie kraje Unii Europejskiej	56%
LUG*	około 70 państw na całym świecie	56%
Rabbit	kraje bałtyckie	1%
Rum-Lux	Węgry, Czechy, Hiszpania, Estonia	2%

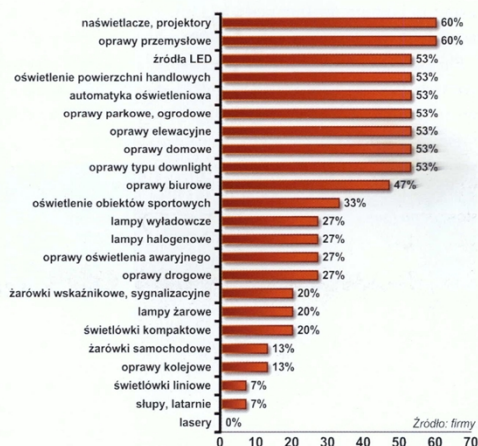
Źródło: firmy, \*GPW b.d. – brak danych

## PRZEDSIĘBIORSTWA ZAJMUJĄCE SIĘ IMPORTEM

Firma	Rynki	Udział
ATM Lighting	Niemcy, Chorwacja	10%
El-It	Włochy	90%
Greenlux	Portugalia, Chiny, Litwa	b.d.
Ledvance	Niemcy	100%
Osram Lighting	Niemcy	100%
Rabbit	Niemcy, Hiszpania, Belgia	1%
Rum-Lux	Chiny	80%

Źródło: firmy, b.d. – brak danych

## POPULARNOŚĆ PRODUKTÓW W OFERCIE FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIA



oświetlenia ogółem. Według przeprowadzonego przez nas badania, blisko połowę obrotów (49%) stanowiła sprzedaż opraw oświetleniowych LED, zaś 9% to udział źródeł światła w tej technologii. Dla porównania udział tradycyjnych opraw

był na poziomie 15%, zaś źródeł tradycyjnych wynosił 3%.

Rozwój technologii LED obarzuje także inwestycje – zarówno krajowych jak i zagranicznych firm – związane z budową zakładów produkcyjnych (opisywane na wcześniejszych

## TECHNIKA ŚWIETLNA

## KOMENTUJE DLA ELEKTROSYSTEMÓW



**Łukasz Strzelczyk**  
dyrektor ds. sprzedaży Züblin Elektro Polska

Istnieje ogromna korelacja pomiędzy rynkiem oświetleniowym oraz segmentem sterowania oświetleniem na polskim rynku. Rynek oświetleniowy przez cały czas dynamicznie się rozwija, w dużej mierze dzięki nowym technologiom LED, za którymi coraz trudniej nadążyć klientom. Produkty bardzo szybko się starzeją, co utrudnia realizację strategicznych, długofalowych inwestycji w tym segmencie rozwiązań. Oświetlenie jest także obecnie w punkcie zainteresowania nie tylko klientów końcowych, ale także dystrybutorów, którzy postrzegają w tej rodzinie produktów potencjał generowania dodatkowej marży, która jednak z roku na rok zbliża się bardzo do marży na pozostałym asortymencie elektrotechnicznym. Rynek daje mieszane sygnały odnośnie sytuacji w roku 2017 – z jednej strony mamy zwolnienia w największych firmach wykonawczych, z drugiej – ciągle wychodzą nowe projekty na nowe inwestycje. Rok 2017 – przynajmniej do trzeciego kwartału – powinien więc zapewnić dalszy wzrost sprzedaży oświetlenia.

stronach dodatku), a także rosnąca produkcja LED-owych źródeł w Polsce.

Według statystyk Głównego Urzędu Statystycznego, w pierwszej połowie 2016 roku w polskich fabrykach wyprodukowano blisko 5,5 mln źródeł świa-

tła tego typu, co w porównaniu z 3,1 mln sztuk w analogicznym okresie roku ubiegłego oznacza wzrost aż o 78%. W tym samym czasie ilość wyprodukowanych żarowych źródeł światła do ogólnych celów wyniosła 33,2 mln sztuk i była

o 1% niższa wobec 33,7 mln sztuk przed rokiem.

### Tendencje sprzedaży poszczególnych produktów

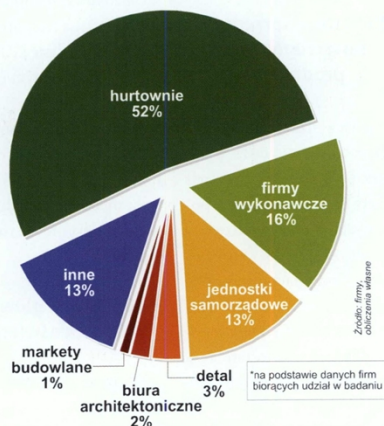
Rosnącą rolę oświetlenia LED potwierdzają także wyniki przeprowadzonej przez nas ankiety na temat tendencji popytowych. W przypadku opraw LED wzrost sprzedaży w pierwszym półroczu zanotowało 89% respondentów (z czego 21% uznało, że był on wyższy o ponad 30%), zaś pozostałe 11% stwierdziło, że przychody były na takim samym poziomie jak rok wcześniej. W segmencie źródeł LED również zdecydowana większość zaraportowała wyższą sprzedaż rok do roku. Takiej odpowiedzi udzieliło 83% ankietowanych, według pozostałych 17% wielkość obrotów była porównywalna.

W oświetleniu tradycyjnym trend na rynku opraw był lekko spadkowy, natomiast rynek źródeł światła (co potwierdzają wcześniejsze dane GUS) pozostawał na podobnym poziomie jak rok wcześniej.

W ostatnim segmencie – energooszczędnych źródeł (z wyłączeniem LED) – panowała nieco lepsza sytuacja niż w pierwszej połowie roku ubiegłego.

### Hurtownie głównym odbiorcą oświetlenia

Spółki oświetleniowe działające na polskim rynku dystrybuują swoje wyroby głównie za pośrednictwem hurtowni elektrotechnicznych. Tym kanałem realizowane jest około 52% przychodów. Kolejne 16% produkcji trafia bezpośrednio do firm wykonawczych, a 13% do jednostek sa-

**STRUKTURA ODBIORCÓW FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ W I POŁOWIE 2016 ROKU\***

**NAJBLIŻSZE PLANY WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ**

<b>Apanet Green System</b>	Kontynuacja rozwoju na rynku polskim. Poszerzenie oferty o nowe produkty. Zwiększenie zaangażowanie na rynkach zagranicznych.
<b>ATM Lighting</b>	Skuteczne wdrażanie przyjętej strategii dalszych inwestycji w park maszynowy, rozwój produktów technologii LED, przy jednoczesnej ekspansji sprzedaży na rynku polskim oraz rynkach eksportowych.
<b>El-It</b>	Dalszy rozwój współpracy z rynkiem dystrybucyjnym. Rozszerzenie oferty asortymentowej. Działania marketingowe mające na celu zwiększenie świadomości klientów o ofercie firmy.
<b>Greenlux</b>	Poszerzanie oferty produktowej w ramach marki własnej Greenlux.
<b>Hybryd</b>	Rozwój sprzedaży eksportowej. Wdróżenie nowych produktów oświetleniowych. Rozwój systemu oświetlenia dynamicznego, dotychczas zamontowanego na trzech obiektach (w tym w hali Podium w Gliwicach).
<b>Ledvance</b>	Wykorzystanie obecnych trendów panujących na rynku oświetlenia, edukacja klientów, dedykowane działania w zakresie marketingu produktowego i rozwój świadomości marki.
<b>Osram Lighting</b>	Wykorzystanie obecnych trendów panujących na rynku oświetlenia, wdrażanie innowacyjnych technologii, edukacja klientów, dedykowane działania w zakresie marketingu produktowego i rozwój świadomości marki.
<b>Rabbit</b>	Wprowadzenie na rynek nowych produktów – dwóch nowych sterowników do sterowania oświetleniem ulicznym.
<b>Rum-Lux</b>	Wprowadzanie nowych produktów, rozwój sprzedaży internetowej.
<b>Twelve Technika Świetlna</b>	Wzrost sprzedaży oświetlenia LED-owego.
<b>Zamel</b>	Wprowadzenie do oferty nowych opraw LED-owych z gamy oświetlenia wewnętrznego.
<b>Züblin Elektro Polska</b>	Rozwój działu wsparcia technicznego oraz serwisu, koncentracja na projektach i wsparciu posprzedażowym dla klientów, wprowadzenie kolejnych nowych grup produktowych na polski rynek.

Źródło: firmy

morządowych. Pozostałe 19% stanowi sprzedaż na rzecz innych grup odbiorców, m.in. klientów indywidualnych, biur architektonicznych czy marketów budowlanych.

Sprzedaż do wszystkich grup odbiorców charakteryzowała się lekką tendencją wzrostową, choć najbardziej zróżnicowane opinie na ten temat przedstawiane były w przypadku sprze-

**KOMENTUJE DLA ELEKTROSYSTEMÓW**


**Janusz Mitko**  
dyrektor marketingu i strategii sprzedaży na Europę Wschodnią w firmie Ledvance

Obecnie branża oświetleniowa ulega znacznym przeobrażeniom, głównie za sprawą sukcesu diod elektroluminescencyjnych. Dziś LED-y są podstawowymi źródłami światła. Prym wciąż wiodą lampy LED będące zamiennikiem klasycznych źródeł światła, jednak w porównaniu z poprzednimi latami obserwujemy znaczny wzrost zainteresowania markowymi, dobrymi jakościowo produktami. Rozkwit technologii LED spowodował nasylenie rynku produktami nieznanego pochodzenia o wątpliwej jakości, które wygrywały ceną. Dziś Polacy wiedzą o LED-ach wiele więcej niż jeszcze kilka lat temu. Zawiedzeni jakością i trwałością tanich produktów wolą na starcie wydać więcej, mając jednak gwarancję wysokiej jakości, a co za tym idzie oszczędności.

Spektakularny rozkwit technologii LED wynika z faktu, iż ma ona znaczną przewagę nad tradycyjnymi źródłami światła, choć przypomnijmy, że mówimy tu tylko o produktach spełniających określone parametry jakościowe. Zaskakujące jednak jest to, jak szybko na rynek wkraczają kolejne generacje LED – konstruktorzy i projektanci dostarczają coraz bardziej inteligentne i zaawansowane rozwiązania. Coraz wyraźniej rysuje się też drugie oblicze LED. Klasyczne lampy są zastępowane przez gotowe oprawy oświetleniowe, w których nie ma już ani potrzeby, ani możliwości stosowania wymiennych źródeł światła. Produkty te wyróżniają się nadzwyczajną sprawnością i bardzo długą trwałością, co w praktyce oznacza, że prędzej zdecydujemy się na zmianę samej oprawy zanim przestanie ona świecić. Na rynku coraz większe znaczenie mają też lampy sterowane aplikacjami mobilnymi. Dzięki nim można sterować oświetleniem z każdego zakątka globu, co ma wpływ na komfort użytkowników i bezpieczeństwo domu. Światło może włączać się o zmroku i wyłączać późnym wieczorem, możemy dostosowywać wnętrze do nastroju, a nawet zmieniać barwy na najlepsze do pracy lub relaksu. Realizując czy modernizując dużą inwestycję kluczowe znaczenie ma dobór odpowiedniego, efektywnego i energooszczędnego oświetlenia. Nasze profesjonalne oprawy LED coraz częściej są stosowane zamiast tradycyjnych opraw oświetleniowych. Aktualny asortyment Ledvance obejmuje oprawy do oświetlenia wewnętrznego, zewnętrznego, jak i przemysłowego. Szczególną popularnością cieszą się produkty do zastosowania w biurach, hotelach, garażach i budynkach użyteczności publicznej.

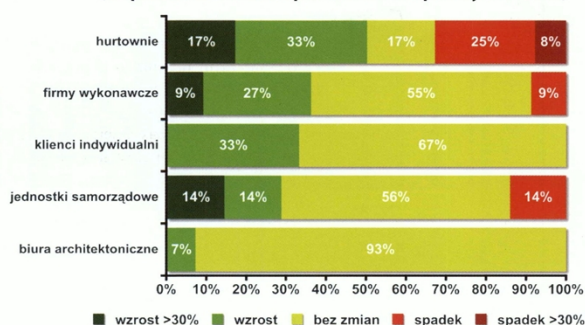
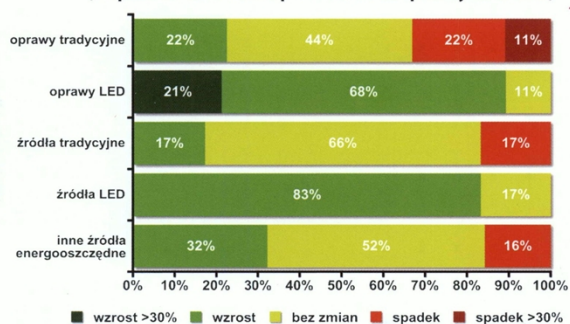
Jeśli chodzi o koniunkturę na rynku, przewidujemy, że w ostatnim kwartale 2016 i na początku roku 2017 utrzyma się ona na podobnym poziomie, jak we wcześniejszych miesiącach roku bieżącego. Oczywiście wpływ na obroty w branży oświetleniowej ma ogólna kondycja gospodarki. Ważna jest także stabilność polityki fiskalnej w kraju. Nie zapominajmy także o dotacjach unijnych i ich wykorzystaniu, bo to zawsze napędza biznes. Nasze produkty są innowacyjne, energooszczędne, bardzo dobre jakościowo, więc dobrze wpisują się zarówno w wymagania, jakie muszą spełnić projekty finansowane ze środków unijnych, jak i wszystkie pozostałe, które chciałyby korzystać z potencjału i zalet technologii LED.

daży na rzecz hurtowni. 40% respondentów uznało, że nastąpił wzrost (z czego 17% zaznaczyło, że był on ponad 30-procentowy), co trzeci pytany stwierdził, że miał miejsce spadek (w tym według 8% o ponad 30%), zaś pozostała grupa ankietyowanych była zdania, że poziom sprzedaży był taki sam jak przed rokiem.

**Eksport**

Wiele firm funkcjonujących na rynku polskim dywersyfikuje obszar działalności, z powodzeniem sprzedając swoje produkty za granicę. Głównym kierunkiem zbytu w tym przypadku są kraje Unii Europejskiej, ale wśród polskich firm

## TECHNIKA ŚWIETLNA

**ZMIANA WARTOŚCI SPRZEDAŻY OŚWIETLENIA  
DO WYBRANYCH GRUP ODBIORCÓW**  
(w I połowie 2016 roku w porównaniu do I połowy 2015 roku)

**ZMIANA WARTOŚCI SPRZEDAŻY WYBRANYCH  
GRUP ASORTYMENTOWYCH**  
(w I połowie 2016 roku w porównaniu do I połowy 2015 roku)


## KOMENTUJE DLA ELEKTROSYSTEMÓW



**Janusz Kobyłak**  
prezes firmy Rabbit

Mój komentarz odnosi się do rynku oświetlenia zewnętrznego, ponieważ od wielu lat zajmuję się tym właśnie obszarem. Sytuację na tym rynku w Polsce determinują dwa główne czynniki: rozwój techniki i ilość pieniędzy, jaką samorządy mogą przeznaczyć na modernizację starych i budowę nowych instalacji oświetleniowych. W obu tych obszarach ostatnio dzieje się wiele, a nawet bardzo wiele. W sferze techniki od kilku już lat mamy do czynienia ze swego rodzaju rewolucją LED. Do pewnego momentu taki stan powodował, że wszystkie oprawy LED traktowano jako wyroby bardzo nowoczesne, niezwykle trwałe i charakteryzujące się bardzo wysoką sprawnością świetlną. Obecnie kupujący przykładają już jednak coraz większą wagę do rzeczywistych, potwierdzonych badaniami parametrów technicznych opraw.

Przewagę na rynku zdobywają oprawy wyposażone w zasilacze z funkcją regulacji mocy (DALI lub 1-10 V), dające możliwość współpracy z różnego rodzaju systemami sterowania. Przy wyborze opraw bierze się pod uwagę nie tylko cenę zakupu, ale też analizuje się długoterminowe koszty eksploatacji, opłaty za energię czynną, a także za energię bierną pojemnościową i koszty konserwacji. Takie podejście czasem kończy się zaskakującą z pozoru decyzją o wykonaniu modernizacji na oprawach sodowych.

Technologia LED w najbliższych latach oczywiście zdominuje obszar oświetlenia drogowego i oświetlenia w ogóle, ale decyzje podejmowane przez kupujących stają się obecnie bardziej racjonalne, a mniej emocjonalne, stąd postawa typu „LED tak, ale jeszcze nie teraz”. Dotyczy to szczególnie modernizacji istniejącego oświetlenia. Obwody projektowane i budowane od nowa wykonywane są już natomiast prawie wyłącznie w technologii LED.

Sfera finansów przedstawia się nieco mniej klarownie. Kończą się fundusze pomocowe, a to one w dużej mierze napędzały ostatnio koniunkturę w branży i też w pewnej mierze przyczyniły się do rewolucji LED w Polsce.

Jeśli chodzi o prognozę koniunktury, to w oświetleniu ulicznym końcówka każdego roku tradycyjnie była dobra. Jak będzie tym razem, trudno powiedzieć, bo kształtować ją będą ogólnie znane czynniki.

## TECHNIKA ŚWIETLNA

OFERTA WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ																						
	oprawy przemysłowe	oprawy drogowe	oprawy kolejowe	oprawy typu downlight	oprawy oświetlenia awaryjnego	oprawy biurowe	oprawy domowe	oprawy elewacyjne	oprawy parkowe, ogrodowe	naswietlacze, projektor	automatyka oświetleniowa	światłowody	slupy, latarnie	lasery	oświetlenie obiektów sportowych	oświetlenie powierzchni handlowych	światówki kompaktowe	światówki liniowe	lampy żarowe	lampy halogenowe	lampy wyładowcze	
Apanet Green System											X											
ATM Lighting	X	X								X	X				X							
Automatex											X											
El-It	X	X	X			X	X	X	X	X	X		X		X	X						X
Greenlux	X		X	X		X	X		X	X						X	X					X
Hybryd					X																	
Ideus	X		X			X	X	X	X	X						X			X	X		
Ledvance			X			X	X	X	X	X	X					X	X	X	X	X	X	X
Osram Lighting	X	X	X			X		X	X	X	X				X	X						
Rabbit	X	X													X	X						
Rum-Lux	X		X			X	X	X	X	X						X			X	X		
TME																	X			X		
Twelve Technika Świetlna	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X				X	X						X
Zamel					X		X	X														
Züblin Elektro Polska	X		X			X	X	X	X	X	X											

Źródło: firmy

nie brakuje takich, które wysyłają swoje rozwiązania do dalszych zakątków globu, m.in. do Australii, Wietnamu, Zjednoczonych Emiratów Arabskich czy Arabii Saudyjskiej. Znaczącymi eksporterami są m.in. ATM Lighting, u którego sprzedaż zagraniczna stanowi

aż 70% obrotów. Ponad połowę wyrobów wysyłają na eksport także niektóre z giełdowych spółek – ES-System czy LUG.

Zagraniczni inwestorzy coraz chętniej stawiają na wyroby polskich firm ze względu na wysoką jakość przy jednocześnie konkurencyjnej cenie.

Rodzimym eksporterom w ostatnich miesiącach sprzyjała także sytuacja na rynku walutowym.

W pierwszym półroczu 2016 roku za euro płacono średnio 4,38 zł, podczas gdy w tym samym czasie roku ubiegłego 4,13 zł.

### Prognoza na przyszłość

Zazwyczaj drugie półrocze w branży oświetleniowej, podobnie jak w całym sektorze elektrotechnicznym, jest lepsze niż pierwsze sześć miesięcy. W tym roku sytuacja jest trud-

OCENA SYTUACJI W I POŁOWIE 2016 ROKU



PROGNOZA SYTUACJI NA KONIEC 2016 ROKU



## TECHNIKA ŚWIETLNA

OFERTA WYBRANYCH FIRM Z BRANŻY OŚWIETLENIOWEJ			
źródła LED	żarówki samochodowe	żarówki wskaźnikowe, sygnalizacyjne	inne
			systemy sterowania oświetleniem
X			
X			
X			
X			
	X	X	specjalistyczne źródła światła dla kin, medycyny, przemysłu rozrywkowego i spożywczego
X			sterowanie oświetleniem, systemy oszczędności energii elektrycznej – redukcja mocy
X			
X	X	X	
X		X	
			sterowanie oświetleniem

na do przewidzenia, o czym świadczą prognozy przedsiębiorstw na temat koniunktury na koniec roku. Co trzeci ankietowany przewiduje popra-

wę, tyle samo jest zdania, że sytuacja będzie podobna do tej sprzed roku. 17% uważa, że nastąpi pogorszenie, a kolejne 17% nie potrafi obecnie stwier-

## INNE INFORMACJE O FIRMACH

**Apanet  
Green System**

Inteligentne systemy sterowania zwiększają atrakcyjność modernizacji instalacji oświetleniowych (zarówno LED, jak i HPS) i mogą znacznie zwiększyć oszczędności (np. w Bydgoszczy osiągnięto ponad 55% oszczędności energii).

**EI-It**

Firma poszukuje do współpracy dystrybutorów – partnerów, którym zapewnia preferencyjne warunki handlowe, wsparcie marketingowe, wsparcie przy projektowaniu inwestycji oświetleniowych.

**Greenlux**

Greenlux to znana i ceniona marka na rynku krajowym oraz w wielu krajach Unii Europejskiej. Firma stawia na produkty o wysokiej funkcjonalności, innowacyjne, dobre jakościowo, w konkurencyjnej cenie i dostarczane do klienta w systemie 24 godzin od zamówienia.

**Hybrid**

Rynek oświetlenia awaryjnego będzie się rozwijał w kierunku jakościowym a nie cenowym. Rośnie presja legislacyjna na producentów. Stawiane są też nowe wymagania dla już użytkowanych obiektów. Może to upowszechnić stosowanie systemów dynamicznego oświetlenia awaryjnego.

**Ledvance**

Firma Ledvance została wyodrębniona z klasycznego biznesu oświetleniowego spółki Osram i łączy tradycyjne oświetlenie ogólne (lampy i oprawy) z nowoczesną, przyszłościową technologią. W swoim portfolio oferuje proste, wydajne, łatwe do instalacji produkty.

**Osram Lighting**

Osram zajmuje się oświetleniem od ponad 100 lat, jako jeden z wiodących producentów oświetlenia na świecie. Obecnie zapewnia stały dostęp do szerokiej gamy produktów – od opraw i komponentów w technologii LED, przez systemy sterowania aż do inteligentnego, dynamicznego oświetlenia.

**Rum-Lux**

Nowa strona internetowa rum-lux.pl przyjazna dla klientów hurtowych i indywidualnych.

**Züblin Elektro  
Polska**

Firma zamierza skoncentrować się na pełnym wsparciu klientów od projektu poprzez realizację po obsługę posprzedażową. Chce świadczyć kompleksowe wsparcie techniczne na każdym etapie projektu, tak aby klient zawsze miał możliwość osobistego kontaktu.

Źródło: firmy

dzić, jak będzie kształtował się rynek.

Obecnie jednak więcej jest przesłanek wskazujących na możliwe osłabienie. Są to m.in. wspomniane na początku wskaźniki koniunktury w budownictwie, poziom nakładów inwe-

stycyjnych czy liczba ogłaszanych przetargów publicznych. Sytuację z pewnością poprawiłyby środki z nowej perspektywy unijnej, które jednak na razie nie płyną do Polski szerokim strumieniem.

**Tomasz Krześniak**